

ಕಾವ್ಯವಲೋಕನ ಕೃತಿಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಟಣೆ

ವತ್ಸಲ ಎನ್

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ.

Abstract:

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಲಾಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರೆ ಆಯಾ ಗ್ರಂಥಗಳ ನಿಜದ ನೆಲೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಲಾಕ್ಷಣಿಕ ಕೃತಿಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವೈಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಭರತ, ಭಾಮಹ, ದಂಡಿ, ವಾಮನ ಹಾಗೂ ರುದ್ರಟ ಮೊದಲಾದವರು ಅಲಂಕಾರಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಶೋಭೆ ಅಥವಾ ಸೊಗಸು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಲಂಕಾರ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಆದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರ ಕುರಿತು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿ ಲಕ್ಷಣ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯವಲೋಕನ ಕೃತಿಯ ಸ್ವರೂಪ, ಅಧ್ಯಯನದ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

Keywords: ನಾಗವರ್ಮ, ಕಾವ್ಯವಲೋಕನ, ಅಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಶಬ್ದಸೃಷ್ಟಿ.

ಪೀಠಿಕೆ

'ಕಾವ್ಯವಲೋಕನ'ವು ಅಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಅಲಂಕಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಗೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಮೊದಲನೆಯದು ಮಾನವ ಸೊಗಸಾದ ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆಗಳಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಥವಾ ಸಿಂಗರಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಮತ್ತೊಂದು ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಚಂದಗೊಳಿಸುವುದು. ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಸಹ ಮಾನವ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡುತ್ತ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ತಾವು ಇರುವ ಅಂದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ

ಜಾಸ್ತಿ ಒತ್ತನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಅಲಂಕಾರಿಕರು ಕಾವ್ಯದ ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಲಾಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಲಾಕ್ಷಣಿಕಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಉಪಲಬ್ಧ ಕೃತಿ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗವು ಮೊದಲ ಲಕ್ಷಣ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ನಂತರ ಎರಡನೇ ನಾಗವರ್ಮನ ಕಾವ್ಯವಲೋಕನ, ಉದಯಾದಿತ್ಯನ ಉದಯಾದಿತ್ಯಲಂಕಾರ, ಮಾದವನ ಮಾದವಾಲಂಕಾರ, ಕವಿಕಾಮನ ಶೃಂಗಾರರತ್ನಾಕರ, ಸಾಳ್ವನ ರಸರತ್ನಾಕರ, ತಿಮ್ಮನ ಅಲಂಕಾರಸಾರ ಸಂಗ್ರಹ. ಜಾಯೇಂದ್ರನ ಕನ್ನಡಕುಲಯಾನಂದ, ತಿರುಮಲಾಚಾರ್ಯ ಅಪ್ರತಿಮವೀರಚರಿತ್ರೆ,

Please cite this article as: ವತ್ಸಲ ಎನ್. (2024). ಕಾವ್ಯವಲೋಕನ ಕೃತಿಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಟಣೆ. ಸೃಜನಿ: ಇಂಡಿಯನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಇನ್‌ನೋವೇಟಿವ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಅಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್, 3(2), 44-49

ಲಿಂಗರಾಜನ ನರಪತಿಚರಿತೆ ಹಾಗೂ ಮೊದಲಾದವರು ಅಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ಲಕ್ಷಣ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಲಾಕ್ಷಣಿಕ ಕೃತಿಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ ಲಾಕ್ಷಣಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿದ್ದು ಸಹ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಲ್ಲದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ಸ್ವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಮೆರೆದಿದ್ದಾವೆ. ಕನ್ನಡದ ಲಾಕ್ಷಣಿಕ ಕೃತಿಗಳು ಕೇವಲ ಕಾವ್ಯ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳದೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡು-ನುಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಹರೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.

ಕನ್ನಡದ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಲಕ್ಷಣ ಗ್ರಂಥವಾದ 'ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ'ವು ಒಂದು ಮಹತ್ವವಾದ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತ್ರ ಹೇಳದೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡು-ನುಡಿ ಜನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಅಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಕೃತಿ ಕಾವ್ಯಲೋಕನ. ಈ ಕೃತಿಯ ಸ್ವರೂಪ, ಅಧ್ಯಯನದ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು ಈ ಲೇಖನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಎರಡನೇ ನಾಗವರ್ಮ ಈ ಕೃತಿಯ ಕತೃ. ನಾಗವರ್ಮನು ಈ ಕೃತಿಯ ಕುರಿತು "ಕವಿಗಳಿಗೆ ಕೈಗನ್ನಡಿ, ಕವಿತೆಗೆ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನ, ಸರಸ್ವತಿಯ ಅವತಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣ; ಕಾವ್ಯಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಕೋಶಗಾರ" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಎರಡನೇ ನಾಗವರ್ಮನಿಗೆ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಭಿನವಶರ್ವವರ್ಮನೆಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿತಾಗುಣೋದಯ ಹಾಗೂ ಕವಿಕರ್ಣಪೂರ ಎಂಬುವು ಇವನ ಇತರ ಬಿರುದುಗಳಾಗಿವೆ. ನಾಗವರ್ಮನು ತನ್ನ ಕಾಲ, ದೇಶ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ನಾಗವರ್ಮನು ಸುಮಾರು 11ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ನಾಗವರ್ಮನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ತನ್ನ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಇದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಲಕ್ಷಣ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಾರವನ್ನು ಹೀರಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಂದ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಲಕ್ಷಣಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳಾದ ಪಂಪ, ಪೊನ್ನ, ರನ್ನ, ಗುಣವರ್ಮ, ಹಂಸರಾಜ ಮೊದಲಾದವರ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದಲೂ ಶಾಸನಗಳಿಂದಲೂ ಆಯ್ದು ತೋರಿಸಿ ಕಾವ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಭಾಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಹೋಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಎಚ್. ದೇವಿರಪ್ಪ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾವ್ಯಲೋಕನದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಐದು ಪ್ರಕರಣಗಳಿವೆ. ಕಾವ್ಯಲೋಕನದ ಪ್ರಥಮಾಧಿಕರಣ 'ಶಬ್ದಸ್ಮೃತಿ' ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಆರು ಉಪಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಸಂಜ್ಞಾ, ಸಂಧಿ, ನಾಮ, ಸಮಾಸ, ತದ್ವಿತ ಮತ್ತು ಅಖ್ಯಾತ ಪ್ರಕರಣ ಎಂಬ ಉಪಪ್ರಕರಣಗಳಿವೆ.

ಎರಡನೇ ಪ್ರಕರಣವಾದ ಕಾವ್ಯಮಲವ್ಯವೃತ್ತ್ಯಧಿಕರಣಂ. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಪದ-ಪದಾರ್ಥ ಸಂಧಿದೋಷ ವಿನಿಶ್ಚಯ ಪ್ರಕರಣಂ ಮತ್ತು ವಾಕ್ಯ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ ದೋಷಾನುಕೀರ್ತನ ಪ್ರಕರಣಂ ಎಂಬ ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.

ಮೂರನೇ ಪ್ರಕರಣವಾದ ಗುಣವಿವೇಕಾದಿಕರಣದಲ್ಲಿ 'ಮಾರ್ಗವಿಭಾಗದರ್ಶನ ಪ್ರಕರಣಂ', 'ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರ ನಿರ್ಣಯ ಪ್ರಕರಣಂ' ಹಾಗೂ 'ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರ ಪ್ರಕರಣಂ' ಎಂಬ ಮೂರು ಉಪಭಾಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ನಾಲ್ಕನೇ ಪ್ರಕರಣವಾದ ರೀತಿಕ್ರಮರಸ ನಿರೂಪಣಾಧಿಕರಣವೆಂಬ ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ರೀತಿ ಪ್ರಕರಣಂ ಮತ್ತು ರಸಪ್ರಕರಣಂ ಎಂಬ ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.

ಕೊನೆಯದಾದ ಕವಿಸಮಾಯುಧಿಕರಣದಲ್ಲಿ ಕವಿಸಮಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವೇಚನೆ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಅಸದಾಖ್ಯಾತಿ ಪ್ರಕರಣಂ, ಸದಕೀರ್ತನ ಪ್ರಕರಣಂ, ನಿಯಮಾರ್ಥ ಪ್ರಕರಣಂ ಹಾಗೂ ಐಕ್ಯ ಪ್ರಕರಣಂ ಎಂಬ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನಾಗವರ್ಮನು ಕನ್ನಡದ ದೇಸಿ ಮಟ್ಟುಗಳಾದ ಚತ್ತಾಣ, ಬೆದಂಡೆ, ಪದ, ಪಾಡು, ಮೆಲ್ಲಾಡು, ಪಗರಣ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಕನ್ನಡದ ಎರಡನೇ ಲಾಕ್ಷಣಿಕ ಗ್ರಂಥವಾದ ಕಾವ್ಯವಲೋಕನದ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗೆ ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಕಾವ್ಯವಲೋಕನ ಗ್ರಂಥವು ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿ ಪರಿಷ್ಕರಣಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಹೀಗಿವೆ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಆರ್. (1903) ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪೀಠಿಕೆ, ಕವಿ-ಕಾವ್ಯ ವಿಚಾರ, ಕನ್ನಡ ಅಲಂಕಾರ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳ ಪರಿಚಯ, ತೌಲನಿಕ ವಿಮರ್ಶೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಸಹಿತ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಚ್.ಆರ್. ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ 1939 ರಲ್ಲಿ ಓರಿಯಂಟ್ ರೀಸರ್ಚ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್, ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ. 1939, ಶಿ.ಶಿ. ಬಸವನಾಳ ಮತ್ತು ಕೇಪು ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಇವರ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘ, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು 1967 ರಲ್ಲಿ ಎಚ್. ದೇವಿರಪ್ಪ ಇವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಓರಿಯಂಟ್ ರೀಸರ್ಚ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಮರು ಮುದ್ರಿಸಿದೆ.

ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ

ಆರ್ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಅವರು ಕಾವ್ಯವಲೋಕನ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಸಂಪಾದಕನು ನಾಲ್ಕು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು

ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ (1) ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾಗದ ಪ್ರತಿ, (2) ಮೈಸೂರಿನ ಬಿ. ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ಬಳಸಿದ ಕಾಗದ ಪ್ರತಿ, (3) ಎಂ.ಎ. ರಾಮಾನುಜ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರಿಂದ ಎರವಲಾಗಿ ಬಂದ ಓಲೆಪ್ರತಿ, (4) ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯ ಹಿರಿಯ ಪಂಡಿತ ಬಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಚಾರ್ಯರಿಂದ ಎರವಲಾಗಿ ಬಂದ ಕಾಗದ ಪ್ರತಿ. ಈ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಕುರಿತು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯು ಕೊನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ ಉಳಿದ ಭಾಗವು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯು ಉತ್ತರಾರ್ಧದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಿದ್ದರೂ ಪೂರ್ವಾರ್ಧ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಶುದ್ಧತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಮೂರನೆಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯು ಸಮಗ್ರವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಶುದ್ಧತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯು ಸಮಗ್ರವಾದದ್ದು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಶುದ್ಧವಾದದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಉಪೋದ್ಭೂತದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ಕಾವ್ಯವಲೋಕನವನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿರುವ ಸಂಪಾದಕರು ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ ಅವರ ಕೃತಿಯನ್ನು ಮೂಲವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಎಚ್. ಆರ್. ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ

ಎಚ್. ಆರ್. ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು ಕಾವ್ಯವಲೋಕನ ಕೃತಿಯನ್ನು ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಅವರ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಹಾಗೂ ಪಾರಕ್ರಮವನ್ನೆ ಮೂಲವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು 1939ರಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಮಾಡಿ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಪಾದಕನು ಈ ಗ್ರಂಥ ಪೀಠಿಕೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಾನು ಸಂಪಾದನೆಗೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಕುರಿತು ವಿವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಬಂದಂತಹ ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಅವರ ಕವಿಪಾಠವನ್ನು 'ಇ'

ಎಂದೂ, ಪಾಠಾಂತರಗಳಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದನ್ನು 'ಅ' ಎಂದೂ, ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರತಿಯ ಪಾಠವನ್ನು 'ಮ' ಎಂದೂ, ಹಾಗೂ ಚಾಮರಾಜನಗರದ ಪ್ರತಿಯ ಪಾಠವನ್ನು 'ಓ' ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವುದನ್ನು ಕಾಣಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿಂದಿನ ಪರಿಷ್ಕರಣದ ಉತ್ತಮಿಕೆಯನ್ನು ಬಯಸುವುದು ಈ ಸಂಪಾದನ ಗ್ರಂಥದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಪರಿವಿಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ನಂತರ ಪೀಠಿಕೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾವ್ಯವಲೋಕನ ಕೃತಿಯ ಕುರಿತು ಕವಿ ಕಾಲ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಪೀಠಿಕೆಯು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಎರಡನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಎರಡನೇ ನಾಗವರ್ಮನ ಬಿರುದು, ಗುಣ, ಸ್ವಭಾವ ಮತ್ತು ಕವಿತಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾದ ಗ್ರಂಥದ ಕರ್ತೃಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ನಾಗವರ್ಮನು ನಾಲ್ಕು ಸಂಸ್ಕೃತ ಲಾಕ್ಷಣಿಕ ಹೆಸರನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಅವರುಗಳೆಂದರೆ ವಾಮನ, ರುದ್ರಟ, ಭಾಮಹ ಮತ್ತು ದಂಡಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಪದ್ಯದ ಮೂಲಕ ಸ್ಮರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಸಂಪಾದಕರನು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಕಂದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಸೂತ್ರಪಾಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಅಂದರೆ ಹಳಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳಿಂದ, ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿರುವುದರ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬೆಳಕನ್ನು ಕಾಣದ ಎಷ್ಟೋ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕನ್ನು ಬೀರಿದೆ ಅಂತನೇ ಹೇಳಬಹುದು.

ಎಚ್. ದೇವಿರಪ್ಪ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ

ಎಚ್. ದೇವಿರಪ್ಪನವರು ಕಾವ್ಯವಲೋಕನ ಕೃತಿಯನ್ನು 1967ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಪ್ರಾಚ್ಯವಿದ್ಯಾ ಸಂಶೋಧನಾಲಯ ಮೂಲಕ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಸಂಪಾದಕನು ಹಿಂದಿನ ಅಚ್ಚು ಪ್ರತಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸದಾದ ಎರಡು ಓಲೆಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪರಿಷ್ಕರಣವು ಮೂಲ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವ ಕುರಿತು ಸಂಪಾದಕರು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಸಂಪಾದನ ಕೃತಿಯನ್ನು ಎಚ್ ದೇವಿರಪ್ಪನವರು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು 'ಕ' ಎಂದೂ ಶ್ರೀ ಆರ್ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ ಪ್ರತಿಯನ್ನು 'ಅ' ಎಂದು, ಹಿಂದೆಯೇ ಶೋಧನಕಾರರು ಒಪ್ಪಿರುವ ಪಾಠಗಳನ್ನು 'ಇ' ಎಂದು, ಮೂಡಬಿದರೆಯ ಜೈನಮಠದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು 'ಗ' ಎಂದೂ, ಪ್ರೊ. ಡಿ. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರತಿಯನ್ನು 'ಚ' ಎಂದೂ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರತಿಯನ್ನು 'ಮ' ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರದ ಕೆ572 ಸಂಖ್ಯೆಯ ಒಲೆಪ್ರತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 1903ರಲ್ಲಿ ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ ಪ್ರತಿಯ ಪಠ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಪಾಠಾಂತರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಂತರ ಮೂಡಬಿದರೆಯ ಜೈನಮಠದಿಂದ ಮೈಕ್ರೋಫಿಲಮ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಒಲೆಪ್ರತಿ (ಎನ್606), ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಡಿ. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಪ್ರತಿಗಳ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ರಚಿತವಾಗಿರುವುದರ ಕುರಿತು ಸಂಪಾದಕನು ಪೀಠಿಕೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಗ್ರಂಥದ ಪರಿವಿಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯದ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕೃತಿಯ ಪೀಠಿಕೆ ಭಾಗವು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಎರಡು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದನಕಾರರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾಗವರ್ಮನ ಕೃತಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾದ ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಒಟ್ಟು ಐದು ಪರಿಚ್ಛೇದಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಲಾಕ್ಷಣಿಕರಾದ ದಂಡಿ, ಭಾಮಹ, ರುದ್ರಟಿ, ವಾಮನ ಹಾಗೂ ಮೊದಲಾದ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರೋದಾರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ದೇವಿರಪ್ಪನವರು ಸಂಸ್ಕೃತ ಲಾಕ್ಷಣಿಕರ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಮೂಲವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಮುಖ ಕವಿಗಳಾದ ಪಂಪ, ಪೊನ್ನ, ರನ್ನ ಮೊದಲಾದ ಕವಿಗಳ ಗ್ರಂಥದ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥವು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಜನಪ್ರಿಯ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಲಾಕ್ಷಣಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ವಿವೇಚನಾತ್ಮಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳೊಂದಿಗೆ ದೇವಿರಪ್ಪನವರು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶಿ.ಶಿ.ಬಸವನಾಳ ಮತ್ತು ಕೇಪು ನಾರಾಯಣ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ

ಶಿ.ಶಿ. ಬಸವನಾಳ ಮತ್ತು ಕೇಪು ನಾರಾಯಣ ಅವರು 1939ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಧಾರವಾಡದ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘದ ಮೂಲಕ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಕರು ತಮಗೆ ದೊರೆತ ಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಅಪೂರ್ಣ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಕೊನೆಗೆ 130 ಪುಟಗಳಷ್ಟು ಗ್ರಂಥೋಪಯುಕ್ತವಾದ ವಿಷಯಗಳ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು

ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ವಿದ್ವಾಂಸರು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಾವ್ಯವಲೋಕನ ಗ್ರಂಥವು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಐದು ಪರಿಚ್ಛೇದಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಸ್ತಾರವಾದಂತಹ ಮಾಹಿತಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಸಂಪಾದನಕಾರರಾದ ಶಿ. ಶಿ. ಬಸವನಾಳ ಮತ್ತು ಕೇಪು ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಅವರು ಕಾವ್ಯವಲೋಕನ ಕೃತಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಅಲಂಕಾರಿಕರಾದ ದಂಡಿ, ಭಾಮಹ, ವಾಮನ ರುದ್ರಟರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಹಾಗೂ ಕಾವ್ಯವಲೋಕನ ಇತರ ಕೃತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀರಿದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿರುವುದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

ಈ ಕೃತಿಯ ಕುರಿತು ಮಹ್ಮದ್ ಭಾಷಾ ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. “ಈ ಕೃತಿಯು ಅಲಂಕಾರ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಪ್ರಥಮ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಪ್ರಥಮ ಪುರಾತನ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳ ನೆರವು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ರಚಿತವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಲಾಕ್ಷಣಿಕರ ಉಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ನಾಗವರ್ಮನು ತನ್ನದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕೃತಿಯ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶೇಷತೆ ಎಂದರೆ ಅಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಸಮಯ ಎಂಬ ಅಧಿಕರಣಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸೆಯ ಕರ್ತೃವಾದ ರಾಜಶೇಖರನು ಮೊದಲಿಗ. ಅದೇ ರೀತಿ ಕನ್ನಡದ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಮಸ್ತ ಮಾಹಿತಿಯ ಕಣಜವೇ ಕಾವ್ಯವಲೋಕನ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಹಮದ್ ಭಾಷಾ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದ ರಚನೆಯ ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕಾವ್ಯಾಲೋಕನ ಕೃತಿಯನ್ನು ನಾಗವರ್ಮನು ಚಾಲುಕ್ಯರ ಜಗದೇಕ=ಮಲ್ಲನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ವಿಧ್ಯಾಭಾಸಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಉಪನ್ಯಾಸಕರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕಾವ್ಯಾಲಂಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಕೈಪಿಡಿಯ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಿರಬಹುದು, ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾವ್ಯಾಲೋಕನ ರಚನೆಗೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹಲವು ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ನೋಡಲಾಗಿದೆ.

ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಬಸವನಾಳ ಶಿ.ಶಿ. ಮತ್ತು ಕೇಪು ಶಂಕರನಾರಾಯಣ. (ಸಂ.). (1939). ಕಾವ್ಯಾಲೋಕನ. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘ.
- ದೇವಿರಪ್ಪ ಎಚ್. (ಸಂ.) (1967). ಕಾವ್ಯಾಲೋಕನ. (ಮರುಮುದ್ರಣ). ಮೈಸೂರು ಓರಿಯೆಂಟಲ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್.
- ಮಲ್ಲೇಪುರಂ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಶ್. (ಸಂ.) (2006). ನಾಗವರ್ಮ ಸಂಪುಟ. ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.
- ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಆರ್. (ಸಂ.). (1903). ಕಾವ್ಯಾಲೋಕನ. ಬೆಂಗಳೂರು.
- ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಎಚ್. ಆರ್. (ಸಂ.). (1939). ಕಾವ್ಯಾಲೋಕನ. ಮೈಸೂರು ಓರಿಯೆಂಟಲ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್
- ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ ಎಂ. ವಿ. (1975). ಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ ಸಂಪುಟ ಮೂರು ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಸಪ್ನ ಬುಕ್‌ಹೌಸ್.

- ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ, ತಿ.ನಂ. (1953). ಭಾರತೀಯ ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸೆ. ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.
- ವಿಜಯಕುಮಾರಿ ಎಸ್. ಕರಿಕಲ್. (2010). ಕಂಗಳ ಬೆಳಗು. ಕಿಕ್ಕೇರಿ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್.